

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 486/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudcu Ivana Fiačana a sudkyne Jany Laššákovvej prerokoval námietku zaujatosti zúčastnenej osoby obchodnej spoločnosti **POHOTOVOSŤ, s. r. o.**, Pribinova 25, Bratislava, IČO 35 807 598, zastúpenej WERNER & Co. s. r. o., Žltá 2/F, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Andrej Werner, vznesenú proti sudcovi Ústavného súdu Slovenskej republiky Rastislavovi Kaššákovi v konaní vedenom Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. I. ÚS 229/2021 a takto

r o z h o d o l :

1. Sudca I. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky Rastislav Kaššák **nie je vylúčený** z konania a rozhodovania vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. I. ÚS 229/2021.
2. Toto uznesenie **n a d o b ũ d a** právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a námietka zaujatosti

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vedie pod sp. zn. I. ÚS 229/2021 konanie o ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 17 CoE 176/2018 z 28. februára 2019. Vec bola pridelená sudkyňi spravodajkyňi Jane Baricovej, ktorá je členkou I. senátu ústavného súdu v zložení Rastislav Kaššák (predseda senátu), sudkyňa Jana Baricová a sudca Miloš Maďar.

2. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie uznesením č. k. I. ÚS 229/2021-19 z 1. júna 2021 bolo ústavnému súdu doručené 21. júna 2021 podanie zúčastnenej osoby, obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, IČO 35807598 (ďalej len „zúčastnená osoba“), ktorá okrem iného vzniesla námietku zaujatosti proti predsedovi I. senátu ústavného súdu sudcovi Rastislavovi Kaššákovi. Zúčastnená osoba odôvodnila námietku zaujatosti tým, že sudca ústavného súdu Rastislav Kaššák v minulosti zastupoval ako obhajca obvineného [REDAKOVANÉ] v mediálne známej kauze murovania vchodu do pobočky zúčastnenej osoby [REDAKOVANÉ]. Zúčastnená osoba zastáva názor, že „vzhľadom na silný emotívny náboj a veľkú medializáciu kauzy“ nemožno vylúčiť zaujatosť predsedu I. senátu Rastislava Kaššáka proti zúčastnenej osobe.

3. Sudca ústavného súdu Rastislav Kaššák podľa § 49 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) listom z 24. augusta 2021 oznámil, že nemá žiaden vzťah k zúčastnenej osobe, resp. k fyzickým osobám, ktoré sú orgánmi (spoločníci, konateľ alebo prokurista) alebo sú členmi dozornej rady tejto právnickej osoby, a ani ich osobne nepozná (okrem prokuristu, na ktorého výsluchu sa raz ako obhajca osobne zúčastnil). Sudca Rastislav Kaššák uviedol, že v jednom trestnom konaní ako obhajca zastupoval klienta – bývalého poslanca Národnej rady Slovenskej republiky [REDAKOVANÉ], ktorý bol v tomto konaní obvinený z dvoch trestných činov údajne spáchaných tým, že sa symbolicky snažil v septembri 2015 zamurovať vchod do pobočky zúčastnenej osoby na [REDAKOVANÉ]. Poskytovanie právnych služieb bývalému poslancovi Národnej rady Slovenskej republiky [REDAKOVANÉ] nemá podľa názoru sudcu Rastislava Kaššáka žiaden vplyv na jeho činnosť ako sudcu ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 229/2021.

II.

Posúdenie vecí ústavným súdom

4. Ústavný súd zdôrazňuje, že požiadavka nestrannosti sudcu sa dotýka samej podstaty spravodlivosti a jej vnímania. Nestrannosť znamená absenciu zaujatosti či predsudku, znamená, že sudca nemá žiaden osobný záujem na výsledku konania.

5. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti). V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania súdu (sudcu). Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak, čo však je zriedkavý prípad. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že

sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Podľa názoru ESLP objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokúvanej veci a k účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania (jeho právneho zástupcu) je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar v. Spojené kráľovstvo).

6. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

7. Podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde dôvody vylúčenia podľa odseku 1 alebo odseku 2 oznámi sudca ústavného súdu bezodkladne predsedovi ústavného súdu.

8. V súlade s § 51 ods. 2 prvou vetou zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.

9. Podľa čl. IV bodu 1 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 (ďalej len „rozvrh práce“) o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde rozhoduje druhý senát v zložení určenom v čl. II bode 3.2 písm. b), ak ide o sudcov prvého senátu.

10. Pokynom predsedu ústavného súdu z 24. augusta 2021 bola vec pridelená II. senátu ústavného súdu, ktorý ju v súlade s citovaným článkom rozvrhu práce prerokoval v zložení Peter Molnár (predseda senátu a sudca spravodajca), sudca Ivan Fiačan a sudkyňa Jana Laššáková (ďalej len „námietkový senát“).

11. Z listu sudcu ústavného súdu Rastislava Kaššáka z 24. augusta 2021 vyplýva, že jeho oznámenie je splnením povinnosti podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde, či by vo vzťahu k objektívnemu testu nezaujatosti, teda vo vzťahu k vonkajšiemu pohľadu na túto otázku, mohli z hľadiska § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyvstať pochybnosti o jeho zaujatosti. Vo vzťahu k subjektívnej nestrannosti (osobné presvedčenie sudcu v danej veci) uviedol, že nemá žiaden vzťah k zúčastnenej osobe, resp. k fyzickým osobám, ktoré sú orgánmi (spoločníci, konateľ alebo prokurista) alebo sú členmi dozornej rady tejto právnickej osoby, a ani ich osobne nepozná (okrem prokuristu, na ktorého výsluchu sa raz ako obhajca osobne zúčastnil).

12. K vylúčeniu sudcu z prerokúvania a rozhodovania vo veci môže dôjsť aj pri zohľadnení sudcom akcentovanej tzv. teórie zdania uplatňovanej v judikatúre ESLP iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k danej veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „*sine ira et studio*“, teda nezávisle a nestranne.

13. Podľa názoru námietkového senátu v skutočnosti, že sudca Rastislav Kaššák v minulosti ako obhajca zastupoval klienta obvineného v trestnom konaní zo skutkov súvisiacich so symbolickým zamurovaním vchodu do pobočky zúčastnenej osoby [REDAKOVANÉ], i napriek medializácii uvedenej veci nemožno identifikovať intenzitu a závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti sudcu ústavného súdu. Keďže obavu zúčastnenej osoby vo vzťahu k nezaujatosti sudcu Rastislava Kaššáka považuje ústavný súd za objektívne neoprávnenú, rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2021

Peter Molnár
predseda senátu